

Z mednarodno kulturno izmenjavo v ZDA

V Sloveniji je že bil potekel rok za prijave, vendar sem se uspel zadnji trenutek prijaviti prek nizozemskega [Aieseca](#). Med drugim sem moral na Nizozemsko, po pošti, poslati svoj potni list. Bi, ne bi? Zaupam Aiesecu ali ne? Trenutki odločitve. Zavil sem svoj takrat še jugoslovanski “pasoš” in se podpisal čez vse zalepljene stike ovojnine. Na pošti so bili razumevajoči ...

Bil sem sprejet. Kot priročen človek, vaje kmečkih opravil (košnje in spravila sena) ter nekakšen mojster za tisoč-in-eno-stvar (izkušnje pri gradnji družinske hiše), naj bi bil vzdrževalec v poletnem mladinskem taboru [Camp Cedar](#) v [ameriški zvezni državi Maine](#) (glej spodnji zemljevid). A večmesečno bivanje čez lužo je pomenilo tudi prekinitev takratnega delovnega razmerja v Sloveniji. Zato sem v službi dal odpoved, se poslovil od sodelavcev in se z zaupanjem vase podal na večmesečno, morda doživljenjsko pustolovščino. Štel sem nepolnih 30 let.

Denarna sredstva

Resnici na ljubo sem razpolagal z nekaj prihranki, ki sem jih bil nameraval že nakaj časa naložiti nekam. Nihal sem bil med avtomobilom in drugimi možnostmi. Potrdila se je stara modrost, da je vlaganje vase vedno najboljša naložba, kar je bilo takrat potovanje v ZDA, širjenje svojega svetovno-nazorskega obzorja, brušenje znanja angleščine in spoznavanje gospodarsko najrazvitejše dežele na svetu. V začetku junija sem poletel čez lužo.

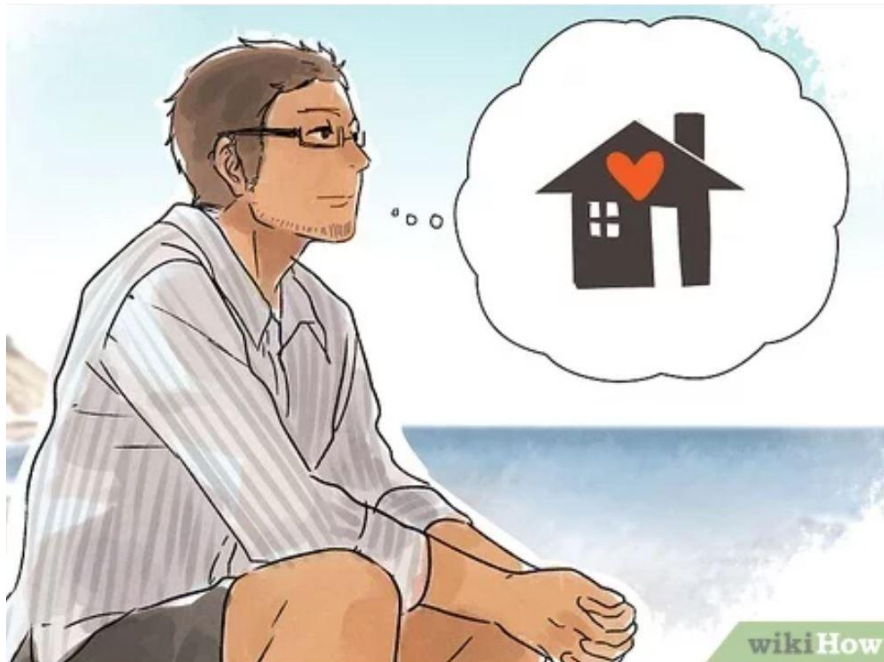
Zemljepisni povzetek bivanja v ZDA

V poletnem taboru za mlade sem 1989 preživel dva meseca in pol, potem pa sem z nekaj prislužene žepnine in svojimi prihranki mesec in pol potoval po ZDA. Najprej sem šel v Boston, od tam peljal avto (po načelu [drive away](#)) v Los Alamos v Novi Mehiki, šela nato iz Albuquerqueja naprej, *na štop*, v San Francisco. Od tam sem se, iz Sacramenta, spet vračal na vzhod, ponovno s pomočjo *drive-awaya*, v Des Moines v Iowi, in nato z avtobusom v New York, kjer sem se zadržal dalj časa. New York pač ni kot vsako drugo vlemesto.

*

Vse skupaj je le daljši uvod v naslovno spoznanje. Naj le še dodam, da sem bil Severno Ameriko obiskal že 1976, in sicer Kanado v času olimpijskih iger v Ottawi. Iger nisem videl v živo, le isto poletje sem bil na dvomesečnem obisku pri svojih daljnih sorodnikih v [kanadski zvezni provinci Ontario](#). Zato pa sem olimpijske igre veliko spremljal prek televizije in med drugim občudoval mojstrstvo novorojene gimnastične zvezde, Romunke [Nadie Comaneci](#). Moji kanadski rojaki pa so se čudili jugoslovanski košarkarski reprezentanci, ki je parirala najboljšim, z ZDA in s Sovjetsko zvezo vred.

Torej leta 1989 nisem bil v Severni Ameriki popoln zelenec oziroma *green horn*, po angleško.

(iz [wikihow](https://www.wikihow.com))

Domotožje

Nekje v tretjem mesecu, od skupno štirimesečnega bivanja v ZDA in nekaj dneh ponovnega obiska v Kanadi, me je začelo mučiti [domotožje](#). Je težko opisljivo in dojema ga le, kdor ga je izkusil. Bilo je tako močno, da sem se odločil vrniti domov z zadnjim razpoložljivim letom (v začetku oktobra 1989), kjer sem še imel plačan sedež (prislužil sem ga bil s svojim delom v mladinskem taboru).

Prelomno 1989

Za obuditev spomina naj povem, da ni bilo tisto leto prelomno le zame v oziru spoznanja, kam spadam duševno-zemljepisno, temveč je bilo 1989 prevratniško tudi v svetovnem oziru. Zadošča omeniti [proteste na pekinškem Trgu nebeškega miru \(Tien an menu\)](#) in [padec Berlinskega zida](#).

Z vrnitvijo s Slovenijo me je takoj minilo domotožje, vendar sem si ga zdravil še nekaj časa. Kako? Nisem odhajal nikamor v tujino. Tako dve leti. Največ, kar sem bil voljan storiti, je bilo nekajurno bivanje čez mejo, na avstrijskem Koroškem, kamor sem šel urejati zavarovalniške zadeve svojih staršev.

Izkušnja domotožja v ZDA je bila dovolj močna, da me ni 2008 prav nič zamikala ponudba staršev, ko so mi bili pripravljene plačati pot v Avstralijo, če bi se bil odločil oditi tja, torej s trebuhom za kruhom. Takrat je Avstralija še uspevala in mednarodno slovela kot sodobna obljubljen dežela, angleščina pa je tako ali tako moj glavni tuji jezik (če odmislim srbohrvaščino).

Sklepne ugotovitve

Moja obljubljen dežela v tem življenju je Slovenija, v dobrem in slabem. Da je tako, sem sčasoma ugotovil tudi jezikovno in o svojem maternem jeziku 2011 celo napisal e-sestavek [Slovenščina, rad te imam!](#) O tem pričajo tudi moje prevajalstvo in številni e-sestavki, objavljeni v spletišču.

Vse zgoraj opisano štejem kot svoje duhovno zorenje. Morda zveni nepomembno, vendar ga osebno štejem kot bistvenega na svoji življenjski poti. Potem človek marsikaj dojema jasneje in tudi potrpi. Uh, sem že pri politiki.

* *

Rakek, 25. cvetnika (junija) 2022

Mitja Fajdiga, urednik

* * *